

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па навуковай рабоце
БДУКМ

_____ А. Я. Корсава

«___» _____ 2021 г.

Рэгістрацыйны № ВД-_____/вуч.

**СТАНАЎЛЕННЕ І РАЗВІЦЦЁ
ФІЛАСОФСКОЙ ДУМКИ БЕЛАРУСІ**

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для ўсіх спецыяльнасцей універсітэта*

Вучэбная праграма састаўлена на аснове адукацыйнага стандарту «Вышэйшая адукацыя. Першая ступень. Цыкл сацыяльна-гуманітарных дысцыплін» РД РБ 02100 5 227-2006 і вучэбных планаў спецыяльнасцей універсітэта

СКЛАДАЛЬНІК

В. М. Белакурскі, дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі гуманітарных навук установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат філасофскіх навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

А. А. Крыштаносава, дацэнт кафедры культуралогіі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі, дацэнт;

Я. І. Дзмітрыеў, дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі дзяржаўнай установы адукацыі «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы», кандыдат сацыялагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай філасофіі і метадалогіі гуманітарных навук установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 3 ад 03.11.2018);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 2 ад 14.12.2018)

Адказны за рэдакцыю: В. Б. Кудласевіч

Адказны за выпуск: В. М. Белакурскі

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Сённяя ў грамадскай свядомасці ўсё больш выразна праяўляецца глыбокі інтарэс да гісторыі айчыннай культуры, стрыжнем якой выступае філасофская думка беларускага народа. У яе рэчышчы з далёкіх часоў мінулага фарміраваўся шырокі погляд на сусвет, прыроду, грамадства, чалавека. Яна ў значнай ступені вызначала характар і напрамкі развіцця беларускай культуры. Усё гэта патрабуе сённяя звароту студэнтаў да ідэйна-філасофскіх пошукаў беларускага народа. Вывучэнне спадчыны айчынных філосафаў, гуманістычнага зместу іх светапогляду і дзейнасці ўмацоўвае пачуццё гонару за свой народ, асабістага дачынення да яго гісторыі і культуры, садзейнічае фарміраванню нацыянальнай самасвядомасці.

Праграма распрацавана для студэнтаў усіх спецыяльнасцей установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» і накіравана не толькі на паглыбленне іх ведаў у вобласці нацыянальнай філасофскай думкі, але і больш пашыранае засваенне адпаведных тэм вучэбных дысцыплін «Культуралогія», «Гісторыя Беларусі», «Сацыялогія», «Паліталогія» і інш.

Фарміраванне прадметных філасофскіх кампетэнцый здзяйсняецца на аснове адукацыйнага стандарту «Вышэйшая адукацыя. Першая ступень. Цыкл сацыяльна-гуманітарных дысцыплін» РД РБ 02100 5 227-2006.

Змест вучэбнай дысцыпліны накіраваны на *фарміраванне акадэмічных і прафесійных кампетэнцый*, якія ўключаюць веды і ўменні, атрыманыя ў выніку вывучэння дадзенай філасофскай дысцыпліны, у тым ліку ўменне вучыцца.

У працэсе вывучэння дысцыпліны студэнты павінны:

АК-1. Умець выкарыстоўваць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.

АК-2. Валодаць сістэмным і параўнальным аналізам.

АК-3. Валодаць даследчыцкімі навыкамі.

АК-4. Умець працаваць самастойна.

АК-5. Быць здольным параджаць новыя ідэі (валодаць крэатыўнасцю).

АК-6. Валодаць міждысцыплінарным падыходам да вырашэння праблем.

АК-7. Мець навыкі, звязаныя з выкарыстаннем тэхнічных сродкаў, кіраваннем інфармацыяй і працай з камп'ютарам.

АК-8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

АК-9. Умець вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця, самастойна прымаць прафесійныя рашэнні, аналізаваць гістарычныя і сучасныя праблемы эканамічнага і сацыякультурнага жыцця грамадства.

САК-2. Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

САК-6. Умець працаваць у камандзе.

ПК-1. Далучаць розныя групы насельніцтва і асобных індывідаў да стварэння, засваення і распаўсюджвання каштоўнасцей культуры.

ПК-2. Выкарыстоўваць нарматыўна-прававую базу.

ПК-8. Набываць новыя веды, выкарыстоўваючы сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі.

ПК-9. Ацэньваць стан, тэндэнцыі і перспектывы развіцця сферы культуры і мастацтва.

ПК-10. Прагназаваць, планаваць і арганізоўваць інавацыйна-метадычную і мастацка-творчую дзейнасць у сферы культуры і мастацтваў.

Вучэбная дысцыпліна «Станаўленне і развіццё філасофскай думкі Беларусі» лагічна звязана з такімі вучэбнымі дысцыплінамі, як «Філасофія», «Гісторыя Беларусі», «Культуралогія», «Паліталогія», «Сацыялогія».

Мэта вучэбнай дысцыпліны – авалоданне філасофскімі асновамі айчыннай культуры ў працэсе вывучэння гісторыі беларускай думкі ад часоў Кіева-Полацкай Русі да сённяшніх дзён.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

– разгледзіць генезіс нацыянальнай самасвядомасці і фарміраванне першых філасофем протабеларусаў перыяду Кіева-Полацкай Русі;

– паказаць развіццё філасофіі ў эпоху беларускага Адраджэння і Рэфармацыі;

– раскрыць асаблівасці філасофскай думкі і стан нацыянальнай самасвядомасці беларусаў у часы Рэчы Паспалітай і Расійскай імперыі;

– выявіць напрамкі развіцця філасофіі Беларусі ў перыяд СССР і на сучасным этапе;

– сфарміраваць у студэнтаў неабходныя кваліфікаваныя веды аб важнейшых праблемах, якія ўздымаліся ў беларускай філасофіі, аб яе месцы ў кантэксте сусветнай філасофскай думкі;

– прадставіць структуру гісторыка-філасофскіх ведаў у Беларусі;

– навучыць сучасным метадам навуковага даследавання.

Студэнт павінен ведаць:

– асноўныя праблемы ў гісторыі беларускай філасофскай думкі;

– ключавыя ідэі выдатных беларускіх мысліцеляў;

– сутнасць найбольш важных філасофскіх вучэнняў;

– базавыя каштоўнасці беларускай культуры;

– галоўныя кірункі даследаванняў беларускіх філосафаў XX – пачатку XXI ст.;

– месца філасофскай думкі беларускага народа ў еўрапейскім сацыякультурным працэсе.

Студэнт павінен умець:

– чытаць філасофскі тэкст, аналізаваць яго, бачыць кантэкст, у якім ён быў створаны і ў якім працягвае існаваць;

– фармуляваць і аргументаваць асноўныя ідэі, выпрацаваныя беларускай філасофскай думкай;

– у кантэксте філасофскіх ідэй і каштоўнасцей нацыянальнай культуры вызначаць сэнс, мэты, задачы і гуманістычныя параметры сваёй грамадскай і прафесійнай дзейнасці;

– прымяняць філасофскія ідэі і катэгорыі пры аналізе сацыякультурных і прафесійных праблем;

– характарызаваць вядучыя ідэі філасофскай карціны свету;

– аналізаваць розныя версіі адказаў на фундаментальныя пытанні аб сэнсе чалавечай існасці, абгрунтаваныя беларускімі філосафамі.

Студэнт павінен валодаць:

– філасофскім катэгарыяльным апаратам;

– базавымі навукова-тэарэтычнымі ведамі для вырашэння тэарэтычных і практычных задач;

– сістэмным і параўнальным аналізам;

– міждысцыплінарным падыходам для вырашэння філасофскіх і сацыякультурных пытанняў.

Вучэбным планам на вывучэнне дысцыпліны «Станаўленне і развіццё філасофскай думкі Беларусі» ўсяго прадугледжана 72 гадзіны, з іх 34 гадзіны – аўдыторныя заняткі. Прыкладнае размеркаванне па відах заняткаў: 26 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – семінарскія заняткі. Рэкамендаваная форма кантролю – залік.

Прадстаўленая вучэбная праграма накіравана на паглыбленне ведаў студэнтаў у галіне нацыянальнай філасофіі, больш пашыранае засваенне адпаведных тэм у курсах культуралогіі, гісторыі Беларусі, паліталогіі, сацыялогіі і інш., на тэматычнае ўзаемадзеянне ў навучальным працэсе з дысцыплінай «Філасофія».

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Уводзіны.

Асаблівасці філасофскай культуры Беларусі

Месца філасофіі ў айчыннай культуры. Асаблівасці і складанасці рэканструкцыі гісторыі філасофскай думкі ў Беларусі.

Галоўныя філасофскія напрамкі і праблематыка. Беларуская філасофская думка ў кантэксце еўрапейскай філасофіі.

Полістратэгічны падыход у гісторыка-філасофскім даследаванні. Гісторыя філасофіі і адзінства філасофскага досведу. Практыкі арганізацыі гісторыка-філасофскага пошуку.

Спадчына, ідэнтычнасць і гістарычны выбар. Праблема крыніц і даследаванняў.

Інтэлектуальны вобраз Беларусі. Беларусь паміж Захадам і Усходам.

Тэма 2. Філасофскія

і грамадска-палітычныя погляды Сярэднявекі

Язычніцтва як рэлігійна-міфалагічны светапогляд. Роля язычніцтва як першапачатковай спробы духоўна-практычнага засваення рэчаіснасці.

Прыняцце хрысціянства і хрысціянізацыя грамадства. Тэацэнтрызм мыслення. Розум і вера. Антрапалогія Сярэднявекі.

Асаблівасці айчыннай філасофскай культуры. Хрысціянска-язычніцкі дуалізм. Сінкрэтызм мыслення. Прыярытэт маральна-эстэтычных аспектаў над фармальна-лагічнымі.

Эстэтычныя і сацыяльна-палітычныя погляды. Уяўленні аб вышэйшых каштоўнасцях жыцця. Праслаўленне кніжных ведаў. Разуменне прызначэння філасофіі. Ідэя праўды. Ідэі духоўнага ўдасканалення і прызначэння чалавека.

Ідэя гісторыі. «Слова аб законе і міласці» мітрапаліта Іларыёна. «Повесть временных лет», «Слова аб палку Ігаравым». Ідэя адзінства Русі. Праблема трагічнага ў гісторыі (Усяслаў Чарадзеі).

Клімент Смаляціч. «Пасланне прэсвітэру Фаме». Ідэя аўтакефаліі. Сімвалізм экзагетыкі. Розум і пачуцці.

Кірыла Тураўскі. Апалагетычнасць і сімвалізм творчасці. Праблема Бога. Прырода Хрыста. Праблема душы і цела. Праслаўленне мудрасці і кніжных ведаў. «Прытча аб чалавечай душы і целе», «Слова аб прамудрасці», «Аповесць аб бесклапотным цары і яго мудрым дарадцы».

Эстэтычныя ўяўленні. Бог як крыніца і вышэйшае выражэнне прыгажосці. Духоўная і пачуццёвая прыгажосць.

Тэма 3. Філасофская думка эпохі Адраджэння і Рэфармацыі

Паняцце «беларускае Адраджэнне» і яго змест. Асаблівасці айчыннай філасофскай культуры эпохі Рэнэсансу. Заходняя і Усходняя культурныя традыцыі. Прыярытэт агульнага добра. Сацыяльна-палітычная і рэлігійна-этычная накіраванасць думкі. Кампраміс філасофіі і тэалогіі. Напрамкі рэнэсансна-гуманістычнай думкі: радыкальна-рэфармацыйнае; памяркоўнае; матэрыялістычна-атэістычнае. Станаўленне нацыянальнай самасвядомасці.

Грамадска-філасофскія погляды Ф. Скарыны. Праблема інтэрпрэтацыі Свяшчэннага Пісання. Магчымасць асабістых адносін да Бога і асабістай веры. Хрысціянскі гуманізм мыслення. Праблема антрапалогіі. Маральны імператыў. Праблема суадносін індывідуальнага і агульнага добра. Ідэя патрыятызму і верацярпімасці. Эстэтызацыя мудрасці. Ідэал асобы. Ідэя натуральнага права. Закон і агульнае дабро. Сінкрэтызм мыслення і духоўна-практычны кірунак светапогляду гуманіста.

Сымон Будны. Антытрынітарнае вучэнне і яго філасофскі сэнс. Адзіны Бог як прааснова існасці. Гуманізм хрысталогіі мысліцеля. Прынцып сумнення. Перагляд крыніц маральнасці.

Ідэя свабоды асобы і прававой дзяржавы. Ідэал духоўнай свабоды. Ідэі верацярпімасці і свабоды думкі (С. Будны, М. Літвін).

Андрэй Волан. Сутнасць свабоды. Недатыкальнасць асобы. Прынцып рэлігійнай свабоды.

Леў Сапега. Прыярытэт юрыдычнай свабоды. Аўтарытэт закона. Ідэя юрыдычнай роўнасці. Свабода рэлігійна-палітычнага выбару.

Грамадска-філасофскія ідэі ў палемічнай літаратуры.

П. Скарга, І. Пацей. Ідэя ўніяцтва. Антыўніяцкая публіцыстыка (М. Сматрыцкі, Х. Філалет, З. Капысценскі, А. Філіповіч). Канцэпцыя рэлігійнай свабоды. Абарона нацыянальнай культуры і традыцый. Патрыятызм М. Гусоўскага.

Матэрыялістычныя і атэістычныя ідэі (С. Лован, К. Бекеш, К. Лышчынскі).

Тэма 4. Філасофскія ідэі эпохі Новага часу ў Беларусі

Асноўныя тэндэнцыі ў філасофскай думцы XVII–XVIII стст. Распаўсюджванне новай філасофіі. Тэндэнцыя аддзялення філасофіі ад тэалогіі (Л. Зізаній, Ф. Уяўлевіч, С. Полацкі).

С. Полацкі. Праблема існасці. Пытанні гнасеалогіі. Бог і магчымасці яго пазнання. Два пачаткі існасці. Ідэя трыадзінства сусвету. Адмаўленне прыроджаных ідэй. Чалавек і «жыццёвае мора». «Грахі розуму». Ідэя дваістай ісціны. Разумовая, натуральная і маральная філасофія. Мудрасць як вышэйшая добрачыннасць. Тэорыя грамадскай дамовы.

Барацьба ў галіне светапогляду ў канцы XVII – пач. XVIII ст. А. Белабоцкі аб праве навукі на самастойнае існаванне. Вучэнне аб «натуры».

Уплыў на айчынную культуру заходнееўрапейскай філасофіі Новага часу. Капернікіянства ў Беларусі. Эклектычная філасофія другой паловы XVIII ст. Вучэнні С. Скарульскага і С. Шадурскага.

Філасофскія погляды Б. Дабшэвіча. Прызначэнне філасофіі. Праблема існасці. Шляхі пазнання.

Вучэнне Г. Каніскага. Гнасеалагічныя погляды. Антысхаластычная тэндэнцыя. Ідэя адзінства свету. Асветніцтва.

Тэма 5. Філасофія Асветніцтва

Філасофія Асветніцтва і яе асаблівасці ў Беларусі (другая палова XVIII – пач. XIX ст.). Ідэалы розуму, ведаў і навукі. Абсалютызацыя каштоўнасцей асветніцтва. Накіраванасць філа-

софскай думкі на грамадскія перабудовы. Гнасеалогія, логіка, сацыяльная філасофія як асноўныя напрамкі філасофскай думкі.

К. Нарбут аб значэнні філасофіі і свабодзе думкі. Праблема прычыннасці. Пытанне ісціны. Грамадска-філасофскія погляды. Фізіякраты. І. Храптовіч аб ролі «натуральнага парадку». І. Страйноўскі. Тэорыя грамадскай дамовы і натуральнага права. Прагрэс чалавечага розуму як галоўная сіла грамадскага развіцця. «Дасканалае заканадаўства» К. Багуслаўскага. Асветніцтва Я. Масальскага.

А. Доўгінд. Гісторыя філасофіі. Логіка. Тэорыя пазнання і маральная філасофія.

Тэма 6. Філасофская і сацыяльна-палітычная думка XIX ст.

Філаматы аб сувязі маралі і палітыкі. Роля сярэдняга класа. Выключнасць шляхты ў гістарычнай дзейнасці. Дэмакратычнае грамадства: народ як галоўная сіла вызваленчай барацьбы. Ідэі свабоды і нацыянальнай роўнасці. Маральнасць і ўсеагульнае дабро. Ф. Савіч аб сацыяльнай роўнасці. «Хрысціянская філасофія жыцця» М. Якубовіч. Палеміка 30–50-х гг. аб сутнасці і значэнні філасофіі.

Напярэдадні нацыянальнага адраджэння. В. Дунін-Марцінкевіч: прыярытэт агульнага дабрабыту народа і грамадства; ідэя салідарызаты. Ідэі сацыяльнай патрыярхальнасці і асветніцтва.

Рэвалюцыйна-дэмакратычныя плыні другой паловы XIX – пач. XX ст. Тэма народа і пошуку шляхоў яго сацыяльнага і нацыянальнага вызвалення. Ідэі свабоды, братэрства і сацыяльнай справядлівасці як дамінанты грамадскай думкі.

Грамадска-палітычныя погляды К. Каліноўскага. Сацыяльны крытыцызм. Праблема «мова – народ» у творчасці Ф. Багушэвіча. Ідэйна-эстэтычныя пазіцыі А. Гурыновіча і Я. Лучыны.

Абуджэнне нацыянальнай самасвядомасці. Ідэя нацыянальнай дзяржавы і праблема вызвалення чалавека ў творчасці Я. Купалы. Тэма грамадства і асобы. «Філасофскае задуменне над жыццём» Я. Коласа.

А. Пашкевіч (Цётка): ідэал барацьбы і свабоды. М. Багдановіч: пытанні нацыянальнай культуры, праблема мовы.

Тэма 7. Філасофская навука Беларусі ў XX – пач. XXI ст.

Стварэнне інстытуцыйных асноў філасофскай навукі. Першыя навуковыя ўстановы і даследчыкі філасофіі. Асноўныя напрамкі дзейнасці навукоўцаў. Галоўная праблематыка першых філасофскіх прац. Юбілейны зборнік «Чатырохсотлеце беларускага друку» (1926) і праблема філасофскай спадчыны.

Фундаментальнае даследаванне «Беларусы» Я. Карскага. Пытанні гісторыі, культуры і мовы. Першыя даследаванні творчасці Ф. Скарыны і іх вынікі (У. Пічэта, Я. Воўк-Леановіч, М. Шчакаціхін). С. Будны і філасофскія набыткі беларускіх навукоўцаў. «Нарысы з гісторыі беларускага мастацтва» М. Шчакаціхіна.

І. Абдзіраловіч: становішча беларускага этнасу ў геапалітычнай прасторы паміж Усходам і Захадам; праблема адказнай сацыяльнай творчасці.

Даследаванні гісторыі заходнееўрапейскай філасофіі. Праблемы філасофіі марксізму. Пытанні рускай філасофскай думкі.

Культ асобы І. Сталіна і перашкоды на шляху развіцця беларускай культуры. Становішча філасофскай навукі ў 30-я – пач. 40-х гг.

Філасофская думка Беларусі ў пасляваенны час. Гісторыка-філасофскія даследаванні. Праблемы этыкі і эстэтыкі. Сацыяльная філасофія. Філасофія і метадалогія навукі. Сучасная заходнееўрапейская філасофія.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		лекцыі	семінары		
1.	Уводзіны. Асаблівасці філасофскай культуры Беларусі	2			
2.	Філасофскія і грамадска-палітычныя погляды Сярэдневякоўя	4	2	2	прэзентацыя
3.	Філасофская думка эпохі Адраджэння і Рэфармацыі	4	2	2	дыскусія
4.	Філасофскія ідэі эпохі Новага часу ў Беларусі	2			
5.	Філасофія Асветніцтва	2			
6.	Філасофская і сацыяльна-палітычная думка XIX ст.	4			
7.	Філасофская навука Беларусі ў XX – пач. XXI ст.	4	2	2	круглы стол
	Усяго...	22	6	6	

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі : у 6 т. / В. Б. Евароўскі [і інш.] ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т філасофіі. – Мінск : Беларус. навука, 2008. – Т. 1: Эпоха Сярэднявечча. – 574 с.

2. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі : у 6 т. / С. І. Санько [і інш.] ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т філасофіі. – Мінск : Беларус. навука, 2010. – Т. 2: Пратарэнесанс. Адраджэнне. – 840 с.

3. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі : у 6 т. / В. Б. Евароўскі [і інш.] ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т філасофіі. – Мінск : Беларус. навука, 2013. – Т. 3 : Рэфармацыя. Контррэфармацыя. Барока. – 615 с.

4. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі : у 6 т. / І. М. Бабкоў [і інш.] ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т філасофіі. – Мінск : Беларус. навука, 2017. – Т. 4: Асветніцтва. – 431 с.

5. Идеи гуманизма в общественно-политической и философской мысли Белоруссии (дооктябрьский период). – Минск : Наука и техника, 1977. – 280 с.

6. Идеи материализма и диалектики в Беларуси (дооктябрьский период) / Акад. наук БССР, Ин-т философии и права ; редкол.: К. П. Буслов (гл. ред.) [и др.]. – Минск : Наука и техника, 1980. – 344 с.

7. История философии : учебник для филос. и социогуманитарных спец. вузов / А. А. Бородич, А. В. Бодаков, Н. Н. Беспмятных [и др.] ; под ред. Ч. С. Кирвеля. – 2-е изд., испр. – Минск : Новое знание, 2001. – 278 с.

8. *Козел, А. А.* Философская мысль Беларуси : учеб. пособие для студентов филос. специальностей учреждений, обеспечивающих получение высшего образования / А. А. Козел. – Минск : Амалфея, 2004. – 350 с.

9. *Майхрович, А. С.* Поиск истинного бытия человека: Из истории философии и культуры Беларуси / А. С. Майхрович. – Минск : Наука и техника, 1992. – 247 с.

10. *Майхрович, А. С.* Становление нравственного сознания: Из истории духовной культуры Беларуси / А. С. Майхрович. – Минск : Беларус. кнігазбор, 1997. – 205 с.

11. Очерки истории науки и культуры Беларуси IX – нач. XX вв. – Минск : Наука и техника, 1996.

12. Очерки истории философской и социологической мысли Белоруссии. – Минск : Наука и техника, 1973. – 556 с.

13. *Старостенко, В. В.* Общественная и философская мысль в Беларуси X–XVII вв. : учеб. пособие / В. В. Старостенко. – Могилев : МГУ им. А. А. Кулешова, 2005. – 216 с.

14. *Трубачев, О. Н.* Этногенез и культура древнейших славян: лингв. исследования / О. Н. Трубачев ; отв. ред. Н. И. Толстой. – 2-е изд., доп. – М. : Наука, 2003. – 489 с.

15. Философская и общественно-политическая мысль Беларуси и Литвы. Дооктябрьский период: закономерности развития, проблемы исследования. – Минск : Наука и техника, 1987.

16. *Яскевіч, А.* Падзвіжнікі і святыні: духоўная культура старажытнай Беларусі / А. Яскевіч. – Мінск : Полымя, 2001. – 368 с.

Дадатковая

1. Анталогія даўняй беларускай літаратуры: XI – першая палавіна XVIII ст.: зборнік / НАН Беларусі ; Ін-т літаратуры імя Я. Купалы ; навук. рэд. В. А. Чамярыцкі. – 2-е выд., выпр. – Мінск : Беларус. навука, 2005. – 101 с.

2. Беларускія летапісы і хронікі : пер. са старажытнарускай, старабеларускай і пол. / уклад. У. Арлова ; праadm. В. Чамярыцкага. – Мінск : Беларус. кнігазбор, 1997. – 432 с.

3. Из истории философской и общественно-политической мысли Белоруссии // Избр. произв. XVI – нач. XIX в. / под общ. ред. В. А. Сербента [и др.]. – Минск : Изд-во АН БССР, 1962. – 524 с.

4. Мысліцелі і асветнікі Беларусі : энцыкл. даведнік / Беларус. энцыкл. ; гал. рэд. Б. І. Сачанка [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 1995. – 671 с.

5. Этнаграфія Беларусі : энцыклапедыя / Беларус. Сав. Энцыкл., рэдкал.: І. П. Шамякін (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : БелСЭ, 1989. – 575 с.

Тэмы семінарскіх заняткаў

Тэма 2. Філасофскія і грамадска-палітычныя погляды Сярэдневякоўя

1. Вытокі і асноўныя асаблівасці філасофіі Сярэдневякоўя. Хрысціянска-язычніцкі дуалізм.
2. Розум і вера. Гнасеалагічныя ўяўленні.
3. Сацыяльна-палітычныя погляды. Ідэя гісторыі. Тэма адзінства Русі. Праблема трагічнага ў гісторыі.
4. Філасофскія погляды К. Тураўскага. Праслаўленне мудрасці.
5. «Прытча аб чалавечай душы і целе». «Аповесць аб бесклапотным цары і яго мудрым дарадцы».
6. Маральна-эстэтычныя ўяўленні Сярэдневякоўя.
7. Генезіс нацыянальнай самасвядомасці.

Літаратура

1. Беларуская міфалогія : энцыкл. слоўнік / С. Санько, Т. Валодзіна, У. Васілевіч [і інш.]. – Мінск : Беларусь, 2004. – 592 с.
2. Беларускі народны каляндар / аўт.-уклад. А. Лозка. – Мінск : Полымя, 1993. – 205 с.
3. Беларускі фальклор: хрэстаматыя : вучэб. дапам. для філал. спец. ВНУ / склад.: К. П. Кабашнікаў [і інш.]. – 4-е выд. перапрац. – Мінск : Выш. шк., 1996. – 856 с.
4. *Богданович, А.* Пережитки древняго міросозерцанія у белоруссовъ : этнографический очеркъ А. Богдановича. – Гродна : Губтип, 1895. – III, 186 с.
5. *Буланин, Д. М.* Античные традиции в древнерусской литературе XI–XVI вв. / Д. М. Буланин. – Munchen, 1991.
6. *Ганстрем, Е. Э.* Почему митрополит Климент Смолятич называется философом / Е. Э. Ганстрем // ТОДРЛ. – М. ; Л., 1970. – Т. XXV.
7. *Гачев, Г. Д.* Космо-психо-логос: национальные образы мира / Г. Д. Гачев. – М. : Акад. проект, 2007. – 255 с.
8. *Громов, М. Н.* Русская философская мысль X–XVII веков / М. Н. Громов, Н. С. Козлов. – СПб. : Изд-во РХГИ, 2001.
9. *Гумилев, Л. Н.* Древняя Русь и великая степь / Л. Н. Гумилев. – М. : Айрис-пресс : Рольф, 2001. – 763 с.

10. *Довнар-Запольский, М. В.* История Белоруссии / М. В. Довнар-Запольский. – 2-е изд. – Минск : Беларусь, 2005. – 678 с.

11. *Ермаловіч, М. І.* Старажытная Беларусь: Полацкі і Навагародскі перыяд / М. І. Ермаловіч. – Мінск : Мастац. літ., 1990. – 336 с.

12. Жыцця адвечны лад: беларускія народныя прыкметы і павер'і / уклад. М. Васілевіч. – Мінск : Мастац. літ., 1998. – 606 с.

13. *Зайцев, Д. М.* Общественно-политическая и религиозно-философская мысль Беларуси, Украины и России IX–XVII вв. : учеб. пособие для учащихся и студентов всех специальностей / Д. М. Зайцев. – Минск, 2003.

14. Идейно-философское наследие Иллариона Киевского. – М., 1986. – Ч. 1–2.

15. Изборник: Повести Древней Руси / сост. и коммент. Л. А. Дмитриева, Н. В. Понырко, вступ. ст. Д. С. Лихачева. – М. : Худож. лит., 1986. – 446 с.

16. Кніга жыццй і хаджэнняў / уклад., прадм. і камент. А. Мельнікава. – Мінск : Мастац. літ., 1994. – 503 с.

17. *Конан, У. М.* Беларуская мастацкая культура эпохі Сярэднявекі і Рэнесансу / У. М. Конан. – Мінск : БДПУ імя М. Танка, 2006. – 176 с.

18. Культура Византии. Вторая половина VII–XII ст. – М., 1989.

19. Литература Древней Руси / под ред. Д. С. Лихачева. – М., 1990. – 544 с.

20. *Ловмянский, Г.* Религия славян и ее упадок (VI–XII вв.) / Г. Ловмянский / пер. с пол. М. В. Ковальковой. – СПб. : Акад. проект, 2003. – 508 с.

21. *Лотман, Ю. М.* Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история / Ю. М. Лотман. – М., 1996. – 447 с.

22. *Майхрович, А. С.* Становление нравственного сознания. Из истории духовной культуры Беларуси / А. С. Майхрович. – Минск : Беларус. кнігазбор, 1997. – 205 с.

23. Міфалогія. Духоўныя вершы / А. М. Ненадавец [і інш.] ; навук. рэд. А. С. Фядосік. – Мінск : Беларус. навука, 2003. – 469 с.

24. Отечественная общественная мысль эпохи Средневековья. – Киев, 1988.

25. Рыбаков, Б. А. Язычество древних славян / Б. А. Рыбаков. – М., 1994.

26. Филист, Г. М. Введение христианства на Руси: предпосылки, обстоятельства, последствия / Г. М. Филист. – Минск, 1988. – 252 с.

Прыкладныя тэмы рэфератаў

1. Язычніцтва старажытных славян.
2. Прыняцце хрысціянства ў Беларусі.
3. Асаблівасці філасофскай культуры.
4. Маральна-этычныя і сацыяльна-палітычныя погляды Сярэднявяха ў Беларусі.
5. Грамадска-філасофскі змест фларыгелій.
6. Антрапалагізм сярэднявяховай думкі.
7. «Слова аб законе і міласці» мітрапаліта Іларыёна.
8. Праблема агульнага дабра ў старажытнарускай літаратуры.
9. Грамадска-філасофскія погляды К. Смаляціча.
10. Філасофія К. Тураўскага.
11. Эстэтычныя ўяўленні Сярэднявяха ў Беларусі.
12. Уплыў перакладной літаратуры на станаўленне айчынай думкі Сярэднявяха.

Тэма 3. Філасофская думка эпохі Адраджэння і Рэфармацыі

1. Асаблівасці айчынай філасофскай культуры эпохі Рэнесансу. Заходняя і Усходняя культурныя традыцыі.
2. Філасофія і станаўленне нацыянальнай самасвядомасці.
3. Гуманістычная парадыгма ў творчасці Ф. Скарыны. Праблема чалавек–грамадства.
4. Ідэі прававога грамадства і свабоды асобы (Л. Сапега, А. Волан).
5. Праблема ўзаемаадносін дзяржавы і рэлігійных інстытутаў (П. Скарга, І. Пацей).
6. Матэрыялістычныя і атэістычныя ідэі (С. Лован, К. Бекеш, К. Лышчынскі).

Літаратура

1. *Агіевіч, У. У.* Імя і справа Скарыны / У. У. Агіевіч. – Мінск : Беларус. навука, 2002. – 319 с.

2. *Ассман, Ян.* Культурная памяць: Письмо, память о прошлом и политическая идентичность в высоких культурах древности / Ян Ассман ; пер. с нем. М. М. Сокольской. – М., 1998.

3. *Багдановіч, М.* Поўны збор твораў : у 3 т. / М. Багдановіч. – Мінск, 2001. – Т. 2: Белорусское возрождение. – С. 257–285.

4. *Бортник, И. А.* Проблема толерантности в православной полемической мысли Речи Посполитой 1596–1632 / И. А. Бортник // *Studia Historica europaе orientalis: Исследования по истории Восточной Европы.* – Минск : БГУ, 2008. – С. 185–202.

5. Гісторыя беларускай літаратуры XI–XIX стагоддзяў : у 2 т. – Мінск : Беларус. навука, 2006. – Т. 1 : Даўняя літаратура: XI – першая палова XVIII ст. ; навук. рэд. В. А. Чамярыцкі. – 910 с.

6. *Голенченко, Г. Я.* Идеиные и культурные связи восточнославянских народов в XVI – середине XVII в. / Г. Я. Голенченко. – Минск : Наука и техника, 1989. – 285 с.

7. *Дварчанін, І. С.* Францыск Скарына як культурны дзеяч і гуманіст на беларускай ніве / І. С. Дварчанін. – Мінск : Навука і тэхніка, 1991. – 187 с.

8. *Конан, У. М.* Беларуская мастацкая культура эпохі Сярэднявекі і Рэнесансу / У. М. Конан. – Мінск : БДПУ імя М. Танка, 2006. – 176 с.

9. *Левшун, Л. В.* История восточнославянского книжного слова XI–XVII вв. / Л. В. Левшун. – Минск : Эконопресс, 2001. – 352 с.

10. *Литвин, Михалон.* О нравах татар, литовцев, москвитян / Михалон Литвин. – М., 1994.

11. *Любавский, М. К.* Очерк истории Литовско-Русского государства до Люблинской унии включительно / М. К. Любавский. – М., 2004.

12. *Майхрович, А. С.* Становление нравственного сознания: Из истории духовной культуры Беларуси / А. С. Майхрович. – Минск : Беларус. навука, 1992. – 247 с.

13. *Немировский, Е. Л.* Франциск Скорина: Жизнь и деятельность белорусского просветителя / Е. Л. Немировский. – Минск : Мастац. літ., 1990. – 597 с.

14. *Падокшын, С. А.* Філасофская думка эпохі Адраджэння ў Беларусі: Ад Францыска Скарыны да Сімяона Полацкага / С. А. Падокшын. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 285 с.

15. *Падокшын, С. А.* Беларуская думка ў кантэксце гісторыі і культуры / С. А. Падокшын. – Мінск : Беларус. навука, 2003. – 316 с.

16. *Парэцкі, Я. І.* Сымон Будны / Я. І. Парэцкі. – Мінск : Выд-ва БДУ, 1975. – 168 с.

17. Переписка Ивана Грозного с Андреем Курбским. – М. : Наука, 1993. – 432 с.

18. *Пичета, В. И.* Белоруссия и Литва XV–XVI вв. / В. И. Пичета. – М. : Изд-во Акад. наук СССР, 1961. – 816 с.

19. *Саверчанка, І. В.* Канцлер вялікага княства: Леў Сапега / І. В. Саверчанка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992. – 64 с.

20. *Саверчанка, І. В.* Сымон Будны гуманіст і рэфарматар / І. В. Саверчанка. – Мінск : Універсітэцкае, 1993. – 223 с.

21. *Сапега, Л.* Прадмовы / Л. Сапега // Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 / Беларус. Сав. Энцыкл. ; рэдкал.: І. П. Шамякін [і інш.]. – Мінск : БелСЭ, 1989. – С. 42–45.

22. *Скарына, Ф.* Выбр. тв. / Ф. Скарына ; уклад., пер. на беларус. мову І. В. Саверчанкі. – Мінск : Беларус. навука, 2008. – 110 с.

23. Скарына і яго эпоха / В. А. Чамярыцкі [і інш.] ; рэд. В. А. Чамярыцкі. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 207 с.

24. Спадчына Скарыны : зб. матэрыялаў першых Скарынаўскіх чытанняў / склад. А. І. Мальдзіс. – Мінск : Навука і тэхніка, 1986. – 317 с.

25. Франциск Скарына і яго час : энцыкл. давед. – Мінск : БелСЭ, 1988. – 608 с.

26. Чатырохсотлеце беларускага друку. 1526–1925. – Менск : Інбелкульт, 1926. – 356 с.

27. *Шалькевіч, В. Ф.* Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі / В. Ф. Шалькевіч. – Мінск : Маладзёжнае навуковае супольніцтва, 2002. – 248 с.

Прыкладныя тэмы рэфератаў

1. Асаблівасці беларускага Адраджэння.
2. Рэнэсанс і нацыянальная самасвядомасць.
3. Праблема талерантнасці.
4. Гуманістычныя ідэі эпохі Адраджэння.
5. Філасофскія ідэі ў творчасці Ф. Скарыны.
6. Сацыяльна-этычныя погляды Ф. Скарыны.
7. Ф. Скарына і праблема чалавек – грамадства.
8. Эстэтычныя ўяўленні Ф. Скарыны.
9. Філасофскі скептыцызм С. Буднага.
10. Антытрынітарызм С. Буднага.
11. Рэфармацыя і грамадская думка Беларусі XVI–XVII стст.
12. Ідэі духоўнай свабоды чалавека ў грамадскай думцы Адраджэння ў Беларусі.
13. Філасофска-прававыя погляды Л. Сапегі.
14. А. Волан аб свабодзе асобы.
15. П. Скарга і беларуская культура.
16. Ідэя ўніяцтва ў творчасці І. Пацея.
17. Патрыятызм М. Гусоўскага.
18. Матэрыялістычныя і атэістычныя ідэі беларускіх вальнадумцаў.

Тэма 7. Філасофская навука Беларусі ў XX – пач. XXI ст.

1. Мастацкая літаратура пачатку XX ст. як носьбіт сацыяльна-філасофскіх ідэй і сродак абуджэння нацыянальнай самасвядомасці беларусаў: Я. Купала, Я. Колас, А. Пашкевіч (Цётка), М. Багдановіч.
2. Тэарэтычнае абгрунтаванне нацыянальна-дзяржаўнага будаўніцтва. І. Абдзіраловіч.
3. Стварэнне інстытуцыйных асноў філасофскай навукі ў Беларусі. Першыя даследаванні.
4. Філасофскія даследаванні беларускіх навукоўцаў у 20–30-я гг.
5. Асноўныя здабыткі філасофскай навукі Беларусі ў другой палове XX ст.
6. Філасофскія напрамкі і даследаванні айчынных вучоных у канцы XX – пачатку XXI ст.

Літаратура

1. *Абдзіраловіч, І.* Адвечным шляхам: Дасьледзіны беларускага светапогляду / І. Абдзіраловіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993. – 44 с.
2. Анталёгія сучаснага беларускага мыслення / уклад. і рэд.: А. Анціпенка, В. Акудовіч. – СПб. : Невский простор, 2003. – 494 с.
3. *Бабосов, Е. М.* Научно-техническая революция и духовная культура развитого социализма / Е. М. Бабосов. – Минск : Наука и техника, 1974.
4. Беларуская думка XX стагоддзя: Філасофія, рэлігія, культура (Анталогія) / уклад., прадм. і апрац. Юры Гарбінскі. – Варшава : Druk-POL, 1998. – 743 с.
5. *Берков, В. Ф.* Структура и генезис научной проблемы / В. Ф. Берков. – Минск : Университетское, 1983. – 214 с.
6. *Вішнеўская, І. У.* Палітычная і прававая думка Беларусі на мяжы еўрапейскіх цывілізацый (IX – пачатак XXI ст.) / І. У. Вішнеўская. – Мінск : Тэсей, 2008. – 296 с.
7. *Вольфсон, С. Я.* Диалектический материализм / С. Я. Вольфсон. – Минск, 1923.
8. *Гарэцкі, М.* Гісторыя беларускай літаратуры / М. Гарэцкі. – Мінск : Мастац. літ., 1992. – 479 с.
9. *Ігнатоўскі, У.* Кароткі нарыс гісторыі Беларусі / У. Ігнатоўскі. – 5-е выд. – Мінск : Беларусь, 1992. – 190 с.
10. *Каваленка, В. А.* Вытокі. Уплывы. Паскоранасць: Развіццё беларускай літаратуры XIX–XX стагоддзяў / В. А. Каваленка. – Мінск, 1975.
11. *Карский, Е. Ф.* Белорусы / Е. Ф. Карский. – Пг., 1921. – Т. 3 : Очерк словесности белорусского племени. – Вып. 2: Старая западно-русская письменность. – 242 с.
12. *Каценбоген, С. З.* Марксистская социология. Курс лекций, читанных в 1924–1925 академическом году на педфакультете БГУ / С. З. Каценбоген. – Минск, 1925. – Ч. 1.
13. *Конон, В. М.* Эстетическая мысль советской Белоруссии / В. М. Конон. – Минск : Наука и техника, 1978. – 111 с.
14. *Крюковский, Н. И.* Homo pulcher. Человек прекрасный: Очерк теоретической эстетики человека / Н. И. Крюковский. – Минск, 1983.

15. *Майхровіч, А. С.* Нацыянальная традыцыя і развіццё духоўнай культуры Беларусі / А. С. Майхровіч // Беларуская думка XX стагоддзя: Філасофія, рэлігія, культура (Анталогія) / уклад., прадм. і апрац. Юры Гарбінскі. – Варшава, 1998. – С. 544–557.

16. *Майхровіч, А. С.* Янка Купала і Якуб Колас (Вопросы мировоззрения) / А. С. Майхровіч. – Мінск : Наука і техника, 1995.

17. Мысліцелі і асветнікі Беларусі : энцыкл. давед. / Беларус. энцыкл. ; гал. рэд. Б. І. Сачанка [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 1995. – 671 с.

18. *Можейко, М. А.* Современные социокультурные трансформации и философия постмодернизма: новейшие тенденции / М. А. Можейко / Философские науки. – 2016. – № 7. – С. 80–95.

19. Развитие марксистско-ленинской философии в БССР: 20–70-е годы / редкол.: Е. М. Бабосов, В. М. Конон, А. С. Майхровіч [і др.]. – Мінск : Наука і техника, 1984. – 336 с.

20. *Степин, В. С.* Методы научного познания / В. С. Степин, А. И. Елсуков. – Мінск, 1974.

21. *Цьвікевіч, А.* «Западно-руссизм»: Нарысы з гісторыі грамадскай мыслі на Беларусі ў XIX і пачатку XX в. / А. Цьвікевіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993. – 352 с.

22. Чатырохсотлеце беларускага друку. 1525–1925. – Мінск : Інбелкульт, 1926. – 356 с.

23. *Шевцов, Ю. В.* Объединенная нация: феномен Беларуси / Ю. В. Шевцов. – М. : Европа, 2005. – 239 с.

24. *Шчакаціхін, М.* Нарысы з гісторыі беларускага мастацтва / М. Шчакаціхін. – Мінск : Інбелкульт, 1928. – Т. 1. – 278 с.

Прыкладныя тэмы рэфератаў

1. Сацыяльна-філасофскія ідэі ў літаратурнай творчасці Я. Купалы.

2. «Філасофскія задуменні» Я. Коласа.

3. Філасофскае асэнсаванне ідэі нацыянальнага Адраджэння М. Багдановічам.

4. Ігнат Абдзіраловіч як філосаф.

5. Эсэ І. Абдзіраловіча «Адвечным шляхам...» і сучаснасць.

6. Мастацкая літаратура Беларусі пачатку ХХ ст. як носьбіт сацыяльна-філасофскіх ідэй.

7. Філасофскія праблемы ў даследаваннях беларускіх навукоўцаў 20-х гг. ХХ ст.

8. Зборнік «Чатырохсотлеце беларускага друку» (1926) як філасофская крыніца даследчыка.

9. Даследаванні культурнай спадчыны Ф. Скарыны беларускімі навукоўцамі ў 20–30-я гг. ХХ ст.

10. Аналіз творчасці С. Буднага філосафамі Беларусі.

11. Гісторыка-філасофскія даследаванні айчыннай думкі ў другой палове ХХ ст.

12. Эстэтычная думка Беларусі ў савецкі час.

13. Распрацоўка пытанняў этыкі беларускімі вучонымі.

14. Праблемы метадалогіі ў працах беларускіх навукоўцаў.

15. Крытычны аналіз напрамкаў сучаснай заходнееўрапейскай філасофскай думкі айчыннымі даследчыкамі.

Пытанні да заліку

1. Асноўныя перыяды гісторыі айчыннай філасофскай думкі.

2. Асаблівасці язычніцкага светапогляду на старажытных беларускіх землях.

3. Грамадска-філасофскія погляды К. Смаляціча.

4. Рэлігійна-філасофская канцэпцыя К. Тураўскага.

5. Маральна-эстэтычныя погляды Сярэдневякоўя.

6. Ідэя гісторыі ў сацыяльна-філасофскай думцы Сярэдніх вякоў.

7. Асаблівасці філасофскай культуры Адраджэння ў Беларусі.

8. Сацыяльна-этычныя погляды Ф. Скарыны.

9. Праблема чалавека ў творчасці Ф. Скарыны.

10. Скарынінская ідэя патрыятызму і сучаснасць.

11. Эстэтычныя аспекты ў творчасці Ф. Скарыны.

12. Філасофскі скептыцызм С. Буднага.

13. Гнэсэлагічныя і сацыяльна-палітычныя погляды С. Буднага.

14. Праблема прававога грамадства і дзяржавы ў поглядах Л. Сапегі і А. Волана.

15. Матэрыялізм і атэізм К. Лышчынскага.

16. Філасофскія погляды С. Полацкага.

17. Асноўныя тэндэнцыі ў грамадска-філасофскай думцы канца XVII – першай паловы XVIII ст.
18. Эклектычная філасофія (А. Скарульскі, С. Шадурскі).
19. Філасофскія погляды Б. Дабшэвіча.
20. Вучэнне Г. Каніскага.
21. Асаблівасці філасофіі Асветніцтва ў Беларусі.
22. К. Нарбут і яго філасофскае вучэнне.
23. Філасофскія погляды А. Доўгірда.
24. Філасофская думка ў Беларусі першай паловы XIX ст.
25. Ліберальны дэмакратызм В. Дуніна-Марцінкевіча.
26. Рэвалюцыйна-дэмакратычныя погляды К. Каліноўскага і Я. Лучыны.
27. Праблема чалавека і свабоды ў творчасці Я. Купалы і Я. Коласа.
28. Сацыяльна-філасофскія ідэі І. Абдзіраловіча.
29. Асноўныя філасофскія праблемы ў працах беларускіх навукоўцаў другой паловы XX ст.
30. Аналіз заходнееўрапейскай філасофіі пачатку XXI ст. беларускімі вучонымі.

Метады і тэхналогіі навучання

У працэсе выкладання вучэбнай дысцыпліны «Станаўленне і развіццё філасофскай думкі Беларусі» прадугледжана выкарыстанне такіх адукацыйных тэхналогій і метадаў фарміравання філасофскіх і прафесійных кампетэнцый, як лекцыі, семінарскія заняткі, напісанне рэфератаў, дыскусіі, прэзентацыі, круглыя сталы, выніковыя канферэнцыі і інш.

Метады выкладання:

гістарычны – дазваляе раскрыць гісторыю станаўлення і развіцця філасофскай думкі Беларусі ад часоў Кіева-Полацкай Русі да сённяшніх дзён;

кампаратыўны – дапамагае супаставіць дамінуючыя дыскурсы і асобныя філасофскія канцэпцыі беларускіх мысліцеляў;

сістэмны – накіроўвае студэнтаў на аналіз цэласных філасофскіх канструкцый, а таксама іх структурных элементаў.

Дыягнастычны інструментарый

Для вымярэння ступені адпаведнасці навучальных дасягненняў студэнта патрабаванням адукацыйнага стандарту рэкамендуецца выкарыстанне той праектнай дзейнасці, якая павінна ўключаць праблемныя творчыя заданні, звязаныя з эўрыстычным пошукам і нефармалізаваным адказам.

Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў

Самастойная работа студэнтаў накіравана на ўзбагачэнне іх уменняў і навыкаў па вучэбнай дысцыпліне «Станаўленне і развіццё філасофскай думкі Беларусі» ў вольны ад абавязковых вучэбных заняткаў час. Мэта самастойнай работы студэнтаў – садзейнічанне засваенню ў поўным аб'ёме зместу вучэбнай дысцыпліны праз сістэматызацыю, планаванне і кантроль асабістай дзейнасці. Выкладчык дае заданні па самастойнай рабоце і рэгулярна правярае іх выкананне.

З улікам зместу, мэты і задач вучэбнай дысцыпліны «Станаўленне і развіццё філасофскай думкі Беларусі» студэнтам прапануецца ажыццявіць такія віды самастойнай работы па дысцыпліне, як напісанне рэфератаў, падрыхтоўка прэзентацыі, падрыхтоўка да ўдзелу ў дыскусіі, круглых сталах, выніковых канферэнцыях.

Вучэбнае выданне

**СТАНАЎЛЕННЕ І РАЗВІЦЦЁ
ФІЛАСОФСКОЙ ДУМКІ БЕЛАРУСІ**

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
на вучэбнай дысцыпліне для ўсіх спецыяльнасцей універсітэта*

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар А. У. Гіцкая

Падпісана ў друк 2021. Фармат 60x84 ¹/₁₆.
Папера офісная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 1,51. Ул.-выд. арк. 0,94. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.